

Í ÍÅÊÎÒÎÐÛÓ ÎÑÍÁÅÍÍÑÒØÓ ÌÈÑÜÌÀ ØÐÀÄÈØÈÈ ÐÀxÑÊÈÓ ÌÈÑÀÐÅÉ

Àâòîð Zoran Rankovich
27.08.2012 ã.

Summary. In

Serbia in the middle of the 17th century an important scrivener center was being developed in the monastery of Racha on the Drina River. During the Great Migration in 1690 with the Patriarch Arsenije III Charnojevic and the multitude of people, the brotherhood of the Racha monastery left their habitation and moved far north, to the Hungarian country. In the new surrounding, on the spacious territory from Buda and Szentendre up to Komarno, the Racha scribes continued to transcribe books until the middle of the 18th century, nurturing the characteristics of the Racha scrivener tradition which mark some manuscripts as typical for Racha. The use of some characteristic forms of letters and characters, the use of cursive writing and thus breaking monotony, as well as a particular way of letter decoration are the elements of the alphabet specific for this tradition.

Â ñáðáâéíà XVII âáêà á Ðà-ñíêî
 iíñáñòúðå íá íöðâáâáðâæüá ð. Áðèìà (Ñáðáèý) áîçíèéâåò áâæíûé êíéäññíéñíûé öåíòð.
 I ííñáíøå íà-ñéà áåñ áäýøåéüíñòè íu íá ðåññíéâåâåì òí-ñíûè áäííùè. Íåéñòíñòå
 áâòðòð ñ-èòðàþò, -òí ðà-ññééé êíéäññíûé öåíòð ðåçâéâåëñý iíñ áééÿíéàò ííñáñòúðñéèð
 ñéðéòíðéé, ðåññíéñéåñíûó íåäåéâéñ íòòðåà, íá áîðåò ìá-ñ-òð è Éâáéàð, áðóñéà áæ
 ñáýçüñâàþò ááí áäýøåéüíñòð ñ êíéäññíâòðíýè á Ðóýíñéîì iíñáñòúðå è á ìðéøéíé
 öåðéâé [Øéíðéz, 1996: 14].

Äîñõîâåðåíûõ áéïäðåôè÷åññêèõ äáííûõ
 Î ðà÷ñêèõ ièñàðöö è íá íáúålä åò ëò êèäññìé ååÿòåëüíñòè ñíñðàíèëñü íåííäî.
 Ðå÷ü èääåò î ääííûõ èç ñàïèò êíèä, íñíáåííî í çäïèñýö, íñòåäëåííûõ ièñàðöÿè íá
 ñòðàíèöåò ðóéññêñåé. Íá íñíåäíèë ýòëö iàðåðèåéïâ èçååñòíî, -òî àí Ååééèéïâ
 íåðåññåëåíÿ ñåðåíâ å ñàïíi ííñøñòðå êíéäññëñåíèái çäïèïæéñü Èéðèåé,
 Öðèñòíîöð, Äèññàðèíí è ìò-äñòè Èéïðèåí. Å ååíåðññéè çäïéå å èíñöå XVII ååéå è
 å íåðåññå ååññöðééåðöÿ XVIII ååéå èç ièñàðåé ñòàðøåäî íñééåíÿö êíéåññíóþ
 ååÿòåëüíñòù íñíåéæéë èëöü Èéïðèåí, ííñÿåéèëñü ííñåû ååÿòåëë íá ýòíi íñíðèùå
 Åðîöåé, iàéñèí, Äðéåäðéé [Øéïðèž, 1996: 15; Áíøéíâ, 1988: 370–373] è, å
 ñéåäåóþùåí íñééåíè, Äååðéèë Ñòåôåäííâ÷ Ååíöéíâ÷ [Øéïðèž, 1996: 29–30]. Í
 ðà÷ññéé òðåäåèöè, ñéåäåäåðåëüí, çäïéïæþöny ñåðåññéé ðóéññêñü íééåíè ñ 40 ö
 åïäíâ XVII å ñåðåññéí XVIII ñòîéåðöÿ.

Đôé̄iīeñē ièñàðåé ðà÷ññéîé ðòðàäèòëè
 ðàññòðñòðåíyèèñü äàëåéî ìò òáíòðâ èò áïçíèéññåíëy, à ñääñäíy ëíè õðàíyòñy â
 iíñññ-èñëäíyûñ ëíèëåéòëyö. Òàé, iù ðaññièäåàì äàííùìè íàëè÷è èò á
 èíèëåéòëyö à Áåëäðåä, líñàé-Ñääå, lëååëyö, à Áåí÷éññi iílåñòùðå, à Öåðéñüå,
 Öåòòåðå, Càäðååå, lðååå, Nåíøåíåðå [Áñøéñå, 1988: 369] è, áïcìñæí, à lðåøñå.

Â ïðåäëàâàåìíé ðàáîòå ìû ïïñûòàåìñý
óéàçàöü íà òåðåêòåðíûå ïñïååííñòè åðàôèéè ðóéññèñåé, ìòíññùèõñý ê ðà÷ñêé
òðåäëòè. Íàè áóâåòå ãûñååëåíí ñåññéëüêî òàðàêòåðíûò ãëëëåíí òðåäëòè.

ýëåìåíòîâ ïèñüìà.

Íäià èc ôîðî áóéâû a òàðåêòåðíà
ääëy ðà-ñîéíé êíéäïíèñíé òðäæëöè. Ñòîéá áóéâû áûéîøái äëåâî, à íåòëy áûüieñàíà
ääóiy ðîñ-åðëàìè. låðöy ãëåâíû íåðàçíi íàä íèæíáé ëëíéåé ñòðîéè íåðåëíèÿäòñý
åíðåâî, ñäýçûñàÿñû ñ íèæíáé ñòðîñíé, êíòîðäy íà-èíàðòñý íðèíåðíí íà ñâðåâèíà
ñòîéá è ñíöñéåâòñý ê íèæíáé ëëíéè ñòðîéè èëè íåðåñíèò åâ. Á öäëî, ôîðà
òåèè íåðàçíi áûññíèííé áóéâû íàññíèíà ñòðîññéà íàëéîà „ë“:

Â êà÷åñòâå áíëåå ðääéïïä äóáéåòå
áóéåû e, íáû÷íí â éíïöå ñòðîè, âñòðå÷àåòñÿ
ñèìðòíèñíäy åðå÷åñêäy áóéåâ „ýïñééíí“ ní ñòðåéü÷àòùíè ïíéóèçâèáàíè è ñí
óäéèíííé ìæáíé ÷àñòüþ.

Êàè íaäñòðî÷íàÿ áóéâà z ó
ðà÷ññèö ìèñàðåå äñòðå÷àåòñý ôîðìà, áúïíëíåíàÿ íäíè ðíñ÷åðêî, åäå ååðöèíèé
èçäéà å çíá÷èòåëüííé ñòäíäíè öäééíåí åéäåâí, ñíóñêååòñý å èçäéåå, è åëäåâíû
íåðåçíí íäðåñâååòñý öéðåñeoåëüííé ÷åðòíé, îðè÷åí íèæíÿ ÷åñòù áóéâû êîðîðæ.

Êåâûé ñòòíéá ñéïðíèñíé áóéâú i,
êòòíðàÿ áûíïéiyâòñÿ à ðàïéàò ïïéóñòàâíï çàïèñàííâí òåéñòà, âôïäèò
â ååðòíéé îïåæòòíé, ñâïðà÷èåàÿñü åéââí, ïïäàâ èåé íðåâûé ñòòíéá ñïõñéàåòñÿ â
íèæíéé îïòíïåæòòíé, ñâïðà÷èåàÿñü íaiðââí, íåðåöïäÿ à óäéèïåííóþ ãïðéçïòåëüíóþ
ëéíèò à éññâv ëéíèò ñïåäéíÿò àíí èåââíâí è ååðò ïðåââíâí ñòòíéá

Ãëÿ ðà-ñêèõ ïèñàðåé õàðàêòåðíí
 íàïèñàíèá q íäíèí ðíñ-âðêíí, íà-èíàÿ ñ íà-àëà áîêîâíé ñòðîðííû íåòëè,
 îðîäíèæàþùáéñý â áâðòèéàëüíû ñòðîéá, êîòîðûé áôñäèò áûññîéí â áâðòíéé
 îðîíàæòóíî. Iò áâí áâðòà íàïèñàíà àññèìåòðè-âññèàÿ ëàòèíè-âññèàÿ áóéâà “; íèæíèé èçâèà êîòîðíé íåðåñïäèò è
 îðåâóþ ñòðîííó. Ôàèàÿ ôîðìà áûññèíÿèàñû á êíñöà ñòðîéè è ëèñòà, á áâðòíáé
 ñòðîéà è íà íåñòàð, áää íåä ñòðîéíè ìñòåàðñý áíèëüøå íåçäíèíííñí íðîñòðàíñòà
 [Èàöèáà, 1999: 104–105].

Â êîíöå áâïëüøèô ëëë íàíüøðé
 åäëíèò òâëñòå à ôóéëñýô ðà÷ñêèò ïëñàðåé ñ 60 ûô ãâäå XVII iï 30 à ãâðû
 XVIIIÍ ââåà [Èäöèåà, 1995: 56] âñòðå÷àâðñý ñiâöèôè÷âñêèé çíàé, âûïëíÿìûé
 íäíèò ðïñ÷âðêè. Í íà÷éíàâðñý íà ïâðâæéíà íàæáó ââóïý ëéíèÿì èëñàííîé ñòðîéè
 âíïéíèñòíé ëëíèåé, êîòïðàÿ íàðåñíäèò à âññèíàðòð÷âññéóþ, óäëèíåííóþ ëàðòèíé÷âññéóþ
 áóêåô „s“,
 âùññòà êîòïðîé ðâàïÿâðñý ââóì ðÿäàì, à íèøâðñý ííà íà÷éíàÿ ñ åå íèæíåäî êííöà.
 Ýòò çíàé âúïíéíÿò íàññêëüèî ôóíéëèé, è í íàí ëíàâðñý ìöääëüíàÿ ñòàòüÿ [Èäöèåà,
 1995: 55–71].

Êñííéüçîáàíéå õàðàéòåðíûõ
 áóéâáííûõ ôíðì è çíàéíâ, ðàçáèâàíéå íííòííèè òåéñòà èñííéüçîáàíéåì ñéíðííèñíûõ
 ôíðì, íñíáúå ñíñíáúå ôéðàøåíèý áóéâ á ååðíèõ è íéæíèõ ðýäáõ, á íà÷àéå è êííöå
 ñòðíèè è á ííçèöéýõ, áååå íåå íéie èíååöñý åíéüøå íáçáíííííäí îðíñòðàíñòåà,
 ñòðàéí õàðàéòåðííé ÷åðòíé ïèñàðåé ðà÷ñéíé éíéäííèñííé òðàäéøèè, íí êíòíðíé
 ðóéíèñè ííæíí ñðàåíèòåëüíí éåäéå íòíåñòè è òèíè÷íí ðà÷ñéèí [Êàöèáà, 1999:
 110].

Níñéñíê ëèòåðàòóðû

Áíøéíâ, 1988 Áíøéíâ, Iéð¼åíá, Õðííáðàôè è íéñàðñéà òðàäéøè¼à Ðà÷àíá,
 Çáíðíèê íàòèöå Ñðíñéå çà êœèæåâíñò è ¼åçèê, êœ. 36, ñâ. 3, Ííâè Ñàä, 1988. N. 367–394.

Êàöèáà, 1995 Kacziba, Agnes, Jedna
 karakteristi na odlika ra anskih rukopisa, Çáíðíèê
 íàòèöå Ñðíñéå çà ôèëííäé¼ó è ëéíâæñòééó, XXXVIII/1, Ííâè Ñàä, 1995. N. 55–71.

Êàöèáà, 1999 Kacziba, Agnes, Budimpeštanski rukopis Hristofora Ra anina, Szeged – Segedin, 1999.

Ðàéèž, 2012 Ðàéèž, Çìðàí, Ñðíñéà íéíè¼åòóðà XVI è XVII ååéà, Áåíáðàä, 2012.

Øêíðèž, 1996 Øêíðèž, Êàòèöà, Î
 Ðà÷è è Ðà÷àíéà. [Ó]: ðåä. Å. £åðéíâèž, Ñòèõííäé¼à Êèíðè¼åíá Ðà÷àíéà, Ííâè Ñàä, 1996. N. 11–33.